

ZAUWAŻALNE

Raport ewaluacyjny z realizacji zadania „Zmiana struktury otwartych konkursów dotacyjnych dla organizacji pozarządowych”, stanowiącego jedno z działań „Programu polityki kulturalnej Miasta Białystok na lata 2018-2022 plus”

Opracowanie: Maciej Białous
Białystok, grudzień 2021

Słowo wstępne

Niniejszy dokument jest raportem z ewaluacji wybranych działań prowadzonych w ramach „Programu polityki kulturalnej Miasta Białystok na lata 2018-2022 plus”.

Jak wiadomo, w momencie, w którym uchwalano Program wraz z harmonogramem działań (w tym badań ewaluacyjnych), wszyscy żyliśmy jeszcze w świecie przed pandemią. W tamtym czasie trudno byłoby nawet wyobrazić sobie trudności, z jakimi zmagał się sektor kultury w latach 2020-2021 i z jakimi będzie się zmagać nadal w najbliższej przyszłości.

Wyjątkowa, pandemiczna sytuacja jest również solą w oku badaczy kultury i ewaluatorów. Z jednej strony oczywistym jest, że ograniczenia sanitarne związane z pandemią, m. in. konieczność czasowego zamykania instytucji kultury lub limitowania liczby odbiorców wydarzeń, a także – co również istotne – konieczność zmiany priorytetów budżetowych samorządów sprawiają, że założone wcześniej wskaźniki czy cele rozwoju kultury stają się nieosiągalne. Z drugiej strony, znaleźliśmy się w sytuacji, w której niewystarczające efekty pracy łatwo usprawiedliwiać trudną, pandemiczną rzeczywistością. Innymi słowy, pandemia nie tylko wymusza ograniczenie aktywności, ale również sprzyja oportunizmowi. Gdzie zaczyna się jedno, a kończy drugie? W wielu przypadkach bardzo trudno jest to określić.

Podobnie trudno wyciągać jest ogólnie wnioski i rekomendacje z aktywności podejmowanych w warunkach pandemicznych. Z perspektywy blisko dwóch lat od pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 w Polsce jesteśmy z pewnością o wiele mądrzejsi i bardziej doświadczeni, trudno jest jednak oceniać działania, które były podejmowane w sytuacji bez precedensu i w atmosferze niepewności.

Dlatego też intencją Autora tego dokumentu było wyciąganie ostrożnych wniosków, mając na względzie wyjątkowość sytuacji, w której przyszło realizować Program polityki kulturalnej Miasta Białystok. Raport skupia się bardziej na inwentarzowaniu podjętych działań, aniżeli ich jakościowej ocenie, chociaż i taka perspektywa musiała się w tekście znaleźć. Autor wyraża nadzieję, że dokument ten przyczyni się – choćby w niewielkim stopniu – do wzmocnienia lokalnego sektora kultury w tym niewątpliwie trudnym dla wszystkim okresie.

Założenia wyjściowe

Omawiany w poniższym dokumencie „Program polityki kulturalnej Miasta Białystok na lata 2018-2022 plus” (dalej w dokumencie: Program, PPK) został przyjęty uchwałą Nr LI/795/18 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2018 r.

Realizacja Programu została oparta o trzy działania strategiczne:

- A. Doprowadzenie do rozwoju co najmniej 5 przedsięwzięć o kluczowym znaczeniu dla rozwoju życia kulturalnego miasta poprzez opracowanie i wdrożenie Programu Wydarzeń Kluczowych.
- B. Zwiększenie poziomu kompetencji kulturowych mieszkańców, pogłębienie poziomu uczestnictwa w kulturze oraz rozwinięcie oferty kulturalnej na białostockich osiedlach poprzez opracowanie i wdrożenie Programu Edukacji Kulturalnej.
- C. Zwiększenie dostępności zasobów będących w posiadaniu instytucji kultury dla osób i organizacji zewnętrznych prowadzących niekomercyjną działalność kulturalną poprzez opracowanie i wdrożenie Funduszu Współpracy.

Poza nimi wyodrębniono trzy zadania uzupełniające:

- D. Wsparcie instytucji kultury w procesie tworzenia instytucjonalnych strategii rozwoju oraz wprowadzenie ujednoliconego systemu sprawozdawczości umożliwiającego przeprowadzanie ewaluacji postępów realizacji PPK2018.
- E. Zwiększenie dostępności środków finansowych przeznaczonych na działania organizacji pozarządowych poprzez zmianę struktury otwartych konkursów dotacyjnych.
- F. Wsparcie budowy i adaptacji nowych obiektów na cele kultury oraz poprawa istniejącej infrastruktury kultury oraz powiększanie jej zbiorów i powierzchni wystawienniczej.

Niniejszy dokument jest raportem ewaluacyjnym poświęconym realizacji Zadania E, dotyczącego zmiany struktury otwartych konkursów dotacyjnych. Podjęcie się ewaluacji tego zadania w czwartym kwartale 2021 roku wynika z opublikowanego w PPK Harmonogramu Realizacji zadań. W dalszej części dokumentu znajdują się również odwołania do działania A, poświęconego Programowi Wydarzeń

Kluczowych, ze względu na fakt, że działanie to częściowo dotyczy również dotacji dla organizacji pozarządowych.

Ewaluacja obejmuje swoim zasięgiem działania od października 2018 do czerwca 2021 r. Zgodnie z harmonogramem PPK w tym okresie powinny zostać przeprowadzone następujące działania:

- 1) **Wyodrębnienie Programu Wydarzeń Kluczowych** i organizacja specjalnego konkursu.
- 2) **Projekty niskobudżetowe:** pula środków w konkursie na „projekty niskobudżetowe” powinna zostać zwiększona do 300 tys. zł, a z regulaminu konkursu z priorytetów obejmujących działania w zakresie rozwoju oferty kulturalnej na białostockich osiedlach zostanie wykreślony zapis o możliwości „wspierania inicjatyw kulturalnych służących zaspokojeniu potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta i ich aktywizacji w dziedzinie kultury”.
- 3) **Konkurs/Fundusz Filmowy** - Konkurs w obecnej formie zostanie zlikwidowany. Nie musi to oznaczać, że film przestanie być wspierany ze środków publicznych.
- 4) **Osiedlowy dom kultury** - Ten program grantowy będzie kontynuowany. Jego przyszłość (w tym wysokość dostępnego budżetu) zależy od wyników przeprowadzenia szczegółowej ewaluacji dotychczasowych efektów, czyli działań Pracowni Działań Kulturalnych na osiedlu Słoneczny Stok funkcjonującego w ramach grantu wieloletniego.
- 5) **Konkurs ogólny** - Nie przewiduje się istotnych zmian w ramach konkursu ogólnego, którego celem jest wspieranie inicjatyw kulturalnych służących zaspokojeniu potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta i ich aktywizacji w dziedzinie kultury. Otwarte pozostają natomiast kwestie zmian w regulaminie tego działania, który można modyfikować zależnie od oczekiwanych rezultatów (np. wprowadzenie ograniczenia maksymalnego dofinansowania ze względu na obecność „Programu Wydarzeń Kluczowych”).

Ponadto, w PPK znalazły się zapisy dotyczące zmian wydatkowania środków publicznych w ramach poszczególnych konkursów. Zapisy te przedstawia tabela poniżej:

Nazwa konkursu	Kwota w 2018 r. (PLN)	Kwota po zmianach (PLN)
Projekty niskobudżetowe	150 000	300 000
Program Wydarzeń Kluczowych	-	1 100 000
Konkurs na festiwale muzyki elektronicznej	600 000	-
Konkurs Produkcji Filmowych (2017)	130 000	-
Konkurs na promocję miasta Białystok podczas organizacji i realizacji projektów w ramach festiwali kultury studenckiej.	120 000	-
Konkurs ogólny II półrocze	340 000	300 000
Kultura nad rzeką Białą	50 000	-
Działania kulturalne w 100. Rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości	250 000	-
Konkurs ogólny	1 450 000	1 200 000
Osiedlowy Dom Kultury	200 000	400 000
RAZEM	3 290 000	3 300 000

Realizacja Zadania E została powiązana z następującymi wskaźnikami:

Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji
Zmiana struktury otwartych konkursów dotacyjnych dla organizacji pozarządowych.	Dokonanie zmian w strukturze konkursów dotacyjnych dla NGO	Zmiany powinny zostać dokonane do końca października 2018 r.
	Przygotowanie i realizacja kampanii informacyjnej dla NGO dotyczących zmian w strukturze konkursów dla NGO	Kampania informacyjna powinna zostać zrealizowana w ostatnim kwartale 2018 r. Informacje o zmianach powinny dotrzeć do wszystkich organizacji ubiegających się o dofinansowanie ze środków publicznych w latach 2016 – 2018.

Dotychczasowa ewaluacja Zadania

W dokumencie „Raport ewaluacyjny z realizacji »Programu polityki kulturalnej Miasta Białystok na lata 2018-2022 plus«”, opublikowanym w marcu 2020 roku, zewnętrzny ewaluator, Artur Celiński, dokonał oceny również Zadania E. Zasadnym jest więc przytoczenie w tym miejscu ocen, wniosków i rekomendacji dotyczących tego zadania. Zapis kursywą oznacza fragmenty cytowane.

Wskaźnik: Dokonanie zmian w strukturze konkursów dotacyjnych dla NGO

Ocena realizacji wskaźnika: porażka

PPK2018 r. zakładał dokonanie pierwszych zmian w strukturze konkursów dotacyjnych dla NGO już w ostatnim kwartale 2018 r. Te zmiany zostały wykonane. Zgodnie z założeniami został wyodrębniony Fundusz Wydarzeń Kluczowych, pula środków na projekty niskobudżetowe wzrosła do 300 000 zł, a na prowadzenie Osiedlowego Domu Kultury do 400 000 zł. Zlikwidowano również Fundusz Filmowy. Kwota dotacji w 2019 r. sięgnęła 3 150 000 zł.

Niestety – struktura konkursów została ponownie zmieniona w listopadzie 2019 r. Przesunięto wdrażanie Programu Wydarzeń Kluczowych. Zmniejszono także kwotę na konkursy do sumy 1 704 000 zł.

Co kluczowe – zmniejszono budżet projektów niskobudżetowych na osiedlach do 50 000 zł.

Przyczyną zmian były znaczące ograniczenia finansowe w budżecie Miasta Białegostoku na 2020 rok.

Wskaźnik: Przygotowanie i realizacja kampanii informacyjnej dla NGO dotyczących zmian w strukturze konkursów dla NGO

Ocena realizacji wskaźnika: umiarkowany sukces

Urząd Miejski przeprowadził akcję informacyjną o nowej strukturze konkursów. Miała ona miejsce w ostatnim kwartale 2018 r. Została także powtórzona przy okazji ogłaszania każdego z konkursów w 2019 r. Trudno jednak uznać tego typu akcje za kampanię informacyjną. Urząd Miejski konsekwentnie korzysta ze swoich narzędzi komunikacji ze środowiskiem twórców i animatorów kultury. Nie podejmuje jednak wyzwania wyjścia z odpowiednio przygotowanym komunikatem poza to grono.

W tym miejscu warto również odnieść się do ewaluacji zadania strategicznego A, dotyczącego opracowania i wdrożenia Programu Wydarzeń Kluczowych, którego funkcjonowanie miało znacznie wpłynąć na strukturę wydatków w ramach konkursów dotacyjnych. Ewaluator pisze m. in.

Niestety – w grudniu 2019 r. władze miasta zdecydowały o przesunięciu realizacji Programu na 2021 r. Oficjalny komunikat Urzędu informuje, że „Program Wydarzeń Kluczowych, które zostały wybrane w 2019 roku, nie zostanie rozpoczęty w 2020 roku, w planowanej wersji jako odrębny konkurs na działania 3-letnie, z uwagi na ograniczenia finansowe w budżecie Miasta Białegostoku na 2020 rok.”.

Realizacja Zadania w latach 2018-2021

Na podstawie dostępnych informacji odtworzyć można strukturę organizacji i wydatków konkursów dotacyjnych dla organizacji pozarządowych w omawianym okresie. Poniżej znajdują się ogólne opisy działań oraz wydatków, a następnie zestawienia tabelaryczne, które prezentują faktyczne wydatki wobec kwot zakładanych w PPK.

I. Lata 2018-2019

W zgodzie z harmonogramem realizacji zadań PPK, 19 października 2018 r. dokonano zmiany w strukturze i harmonogramie konkursów ofert na zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

W 2019 roku zorganizowano pięć planowanych konkursów ofert.

- I konkurs – Osiedlowy Dom Kultury – na dom kultury na osiedlu Słoneczny Stok; działanie trzyletnie (400 tys. PLN x 3 lata = 1,2 mln PLN);
- II konkurs - na działania całoroczne (1 450 000 PLN);
- III konkurs - Festiwale muzyki elektronicznej (600 000 PLN);
- IV konkurs - na projekty niskobudżetowe, działania na osiedlach (300 000 PLN);
- V konkurs - na II półrocze (450 000 PLN).

Obecność konkursów II-III wiązało się z faktem, iż Program Wydarzeń Kluczowych miał być wdrażany od 2020 roku (w 2019 r. zorganizowano konkurs na wyłonienie ww. Wydarzeń). W przypadku konkursu IV, pomimo zaplanowanej kwoty 300 tys. PLN, ostatecznie udzielono dotacji na 17 projektów na kwotę 170 170 PLN. Różnica była wynikiem sytuacji, w której część złożonych ofert była niezgodna z warunkami konkursu (21 ofert nie podlegało rozpatrzeniu z uwagi na błędy formalne, w tym 16 ofert było wyłącznie niezgodnych z przedmiotem konkursu, którym były tylko i wyłącznie zadania mające na celu wspieranie przedsięwzięć wzbogacających

ofertę kulturalną białostockich osiedli, służących integracji ich mieszkańców i edukacji kulturalnej, a złożono je na działania tego niedotyczące).

W budżecie 2019 r. ujęto również środki na dotacje w ramach Budżetu Obywatelskiego 2019. W efekcie zrealizowano dwa konkursy na zadania z Budżetu Obywatelskiego.

II. Rok 2020

W pierwszym projekcie budżetu Miasta Białegostoku na 2020 rok (z września 2019 r.) ujęto środki na realizację działań PPK oraz zapisano je w projektach Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2020-2022, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym na trzyletnie finansowanie wydarzeń organizacji pozarządowych w ramach Programu Wydarzeń Kluczowych (2020-2022) w wysokości 1,1 mln PLN corocznie. Na wydarzenia kluczowe proponowane przez organizacje pozarządowe przygotowano też projekt odrębnego konkursu na działania trzyletnie, zgodnie z przyjętymi założeniami, z finansowaniem corocznym w wysokości 1,1 mln PLN.

W projekcie budżetu Miasta Białegostoku przedłożonym przez Prezydenta Miasta pod obrady Rady Miasta (listopad 2019 r.) ujęto środki na organizację trzech konkursów ofert, bez odrębnego konkursu na działania trzyletnie. W uchwale budżetowej Miasta Białystok na 2020 rok na rzecz organizacji pozarządowych zapisano środki w wysokości 1 704 000 PLN. Zmiany te argumentowano znaczącymi ograniczeniami finansowymi w budżecie Miasta Białegostoku na 2020 rok. Informację o tych zmianach podano do publicznej wiadomości.

Ogłoszono konkurs ofert na działania całoroczne, na kwotę 1 600 000 PLN, w którym przewidziano możliwość realizacji projektów wybranych w Programie Wydarzeń Kluczowych, w ramach realizacji „Programu Polityki Kulturalnej Miasta Białystok na lata 2018-2022 plus”. W wyniku rozstrzygniętego konkursu ofert udzielono dotacji na dwa wydarzenia kluczowe, realizowane w roku 2020, w kwotach: Up to Date Festiwal - 540 000 PLN; Festiwal Literacki „Na pograniczu kultur” – 110 000 PLN. Oba wydarzenia zostały zrealizowane w zmienionej formule, ze względu na ogłoszony w marcu 2020 r. stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiczną, do obu umów zawarto aneksy, zmniejszające kwoty udzielonych pierwotnie dotacji odpowiednio do 500 tys. PLN oraz 56 tys. PLN.

W związku z ogłoszoną w pierwszym kwartale 2020 r. epidemią na bieżąco aneksowano umowy zawarte z organizacjami pozarządowymi na realizację

projektów kulturalnych. Wiązało się to z potrzebą przenoszenia oferowanych przez organizacje pozarządowe działań do Internetu. Równocześnie zawierano porozumienia o rozwiązywaniu umów, w przypadku gdy organizacje nie były w stanie zrealizować działań także w formule online (na 44 udzielone w konkursie dotacje 6 podmiotów zrezygnowało z dotacji, a środki zasiliły inne projekty kulturalne).

Tabela poniżej prezentuje zestawienie pierwotnych planów i ostatecznych wydatków budżetowych w 2020 roku.

Zadanie	Pierwszy projekt budżetu 2020	Budżet 2020
konkurs – Program Wydarzeń Kluczowych (konkurs na 3 lata – 3x1.100.000 zł)	1 100 000 PLN	Bez odrębnego konkursu na 3 lata
konkurs – całoroczny na kwotę do wydatkowania 1.100.000 zł oraz środki na podpisaną umowę na lata 2019-2021 (400.000) – dom kultury na osiedlu Słoneczny Stok	1 500 000 PLN, w tym 400 000 PLN zaangażowane	1 600 000 PLN, w tym 400 000 PLN zaangażowane
konkurs – projekty niskobudżetowe na osiedlach	200 000 PLN	50 000 PLN
konkurs – II półrocze	250 000 PLN	168 400 PLN

III. Rok 2021

Na 2021 rok zaplanowano organizację czterech konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, na kwotę 1 900 000 PLN, w tym:

- I konkurs – na projekty wybrane w Programie Wydarzeń Kluczowych w cyklu trzyletnim (600 000 PLN corocznie);
- II konkurs - na działania całoroczne (1 100 000 PLN, w tym 400 000 PLN zaangażowane na podpisaną umowę trzyletnią – dom kultury na osiedlu Słoneczny Stok; do rozdysponowania kwota 700 000 PLN);
- III konkurs - na działania na osiedlach, na projekty niskobudżetowe (100 000 PLN). Ostatecznie przyznano 10 dotacji na łączną kwotę 83 500 PLN. Niewydatkowana kwota powiększyła środki na IV konkurs.
- IV konkurs - na drugie półrocze (100 000 PLN). Ostateczna pula konkursowa wzrosła o środki niewydatkowane w konkursie III i wyniosła 116 500 PLN.

W budżecie Miasta Białegostoku na 2021 rok, przyjętym uchwałą Rady Miasta z 14 grudnia 2020 r., ujęto mniejsze środki niż planowano w PPK na Wydarzenia Kluczowe, które zostały wybrane w 2019 roku do realizacji przez organizacje pozarządowe. Argumentowano to ograniczeniami finansowymi. Program Wydarzeń Kluczowych rozpoczęto w 2021 roku jako odrębny konkurs na działania trzyletnie, ale z mniejszą niż planowano kwotą. Konkurs na projekty wybrane w Programie Wydarzeń Kluczowych został ogłoszony w listopadzie 2020 r. na kwotę 600 000 PLN każdego roku w okresie 2021-2023.

Udzielono dotacji na trzy Wydarzenia: Up to Date Festiwal, Festiwal Literacki „Na pograniczu kultur”, Festiwal "Biała Czysta Kulturalna - rzeka dla mieszkańców". Organizator tego trzeciego ostatecznie nie podpisał umowy.

Poniżej znajduje się tabelaryczne zestawienie realizacji konkursów dotacyjnych w latach 2019-2021, w porównaniu do kwot z roku 2018 oraz kwot zakładanych w PPK:

Nazwa konkursu	Kwota w 2018 r. (PLN)	Kwota według PPK (PLN)	Kwoty w latach 2019-2021 (PLN)
Projekty niskobudżetowe	150 000	300 000	2019 – konkurs ogłoszono na 300 000, udzielono dotacji na 170 170
			2020 – konkurs ogłoszono na 50 000, udzielono dotacji na 35 600
			2021 – konkurs ogłoszono na 100 000, udzielono dotacji na 83 500
Program Wydarzeń Kluczowych	0	1 100 000	2021 – 600 000 rocznie (do 2023 r.)
Konkurs na festiwale muzyki elektronicznej	600 000	-	zlikwidowany
Konkurs Produkcji Filmowych (2017)	130 000	-	zlikwidowany
Konkurs na promocję miasta Białystok podczas organizacji i realizacji projektów w ramach festiwali kultury studenckiej.	120 000	-	zlikwidowany
Konkurs ogólny	1 450 000	1 200 000	2019 - 1 450 000
			2020 - 1 200 000
			2021 - 700 000
Konkurs ogólny II półrocze	340 000	300 000	2019 – konkurs ogłoszono na 450 000, udzielono dotacji na 337 000
			2020 - 168 400
			2021 -116 500
Kultura nad rzeką Białą (Budżet Obywatelski)	50 000	-	Konkurs w ramach budżetu obywatelskiego, jednorazowy
Działania kulturalne w 100. Rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości	250 000	-	Konkurs jednorazowy
Osiedlowy Dom Kultury	200 000	400 000	2019 - 400 000
			2020 - 400 000
			2021 - 400 000

W następnej kolejności zaprezentowano zestawienie konkursów i udzielonych dotacji w latach 2018-2021. Wyłuszczone konkursy, w których kwota udzielonych dotacji była mniejsza od planowanej.

Lp.	Rok	Nazwa konkursu	Kwota planowana (PLN)	Kwota udzielonych dotacji (PLN)
1	2018	Działania kulturalne całoroczne	1 450 000	1 450 000 zł
2	2018	Działania kulturalne w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości.	250 000	209 680
3	2018	Festiwale muzyki elektronicznej	600 000	600 000
4	2018	Projekty niskobudżetowe	150 000	150 000
5	2018	Realizacja Budżetu Obywatelskiego 2018 - Kultura nad rzeką Białą	50 000	50 000
6	2018	Działania kulturalne – II półrocze	340 000	340 000
1	2019	Dom Kultury na Osiedlu Słoneczny Stok 2019-2021	1 200 000	1 200 000
2	2019	Działania kulturalne całoroczne	1 450 000	1 450 000
3	2019	Festiwale muzyki elektronicznej	600 000	600 000
4	2019	Projekty niskobudżetowe	300 000	170 170
5	2019	Realizacja Budżetu Obywatelskiego 2019 - Święto Rzeki Białej	25 000	25 000
6	2019	Realizacja Budżetu Obywatelskiego 2019 - Biblia – źródło kulturowych kontekstów.	24 620	24 620
7	2019	Działania kulturalne – II półrocze	450 000	337 000
1	2020	Działania kulturalne całoroczne	1 200 000	1 200 000
2	2020	Niskobudżetowe projekty osiedlowe	50 000	35 600
3	2020	Działania kulturalne – II półrocze	168 400	168 400
1	2021	Program Wydarzeń Kluczowych 2021-2023.	600 000	600 000
2	2021	Działania kulturalne całoroczne	700 000	700 000
3	2021	Niskobudżetowe projekty osiedlowe	100 000	83 500
4	2021	Działania kulturalne – II półrocze	116 500	116 500

Warto zwrócić uwagę na dysproporcje w roku 2019 (Projekty niskobudżetowe, Działania kulturalne – II półrocze), a więc w okresie sprzed pandemii. Jak zostało wspomniane wyżej, różnica była wynikiem sytuacji, w której część złożonych ofert była niezgodna z warunkami konkursu. Wysokość dysproporcji może jednak oznaczać, że podmioty ubiegające się o dotacje nie były w wystarczającym stopniu poinformowane o warunkach ubiegania się o dofinansowanie działań.

Wnioski

W jaki sposób przytoczone wyżej dane dotyczące realizacji Programu odpowiadają założeniom PPK? Aby odpowiedzieć na to pytanie, należy odnieść się do wskaźników przypisanych omawianemu zadaniu E.

Wskaźnik: Dokonanie zmian w strukturze konkursów dotacyjnych dla NGO. Zmiany powinny zostać dokonane do końca października 2018 r.

Wskaźnik został osiągnięty częściowo / w niewystarczającym stopniu.

Uzasadnienie: Dane zaprezentowane powyżej pokazują, że pomimo wprowadzania zmian, nie udało się w pełni osiągnąć zakładanej w PPK struktury wydatków w ramach otwartych konkursów dotacyjnych dla organizacji pozarządowych. Z pewnością, częściowo jest to skutkiem pandemii, ale należy zauważyć, że ograniczanie budżetu (m. in. na projekty osiedlowe) oraz opóźnianie wprowadzenia i okrajanie Programu Wydarzeń Kluczowych rozpoczęło się już wcześniej (w budżecie uchwalonym na rok 2020). Decyzje te argumentowano ograniczeniami finansowymi, ale dostępne publicznie informacje pozostawały w tej kwestii dość lakoniczne, co wydaje się wadą w kontekście jakości komunikacji pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi (wiąże się to zresztą z drugim, omawianym niżej wskaźnikiem).

Szczególną uwagę należy zwrócić na ograniczenie finansowania działań osiedlowych oraz Programu Wydarzeń Kluczowych. Konieczność stymulowania życia kulturalnego poza centrum Białegostoku była jednak jednym z celów strategicznych PPK, a refleksja na ten temat jest dłuższa, sięga przynajmniej roku 2014, kiedy samorząd zlecił diagnozę oferty kulturalnej w Białymstoku. Co więcej, projekty osiedlowe – którym nadano wysoki priorytet w PPK – powinny być uznane za tym ważniejsze w okresie pandemii. W czasie ograniczonych możliwości mobilności mieszkańców, utrudnionej dostępności instytucji kultury, a także wysokiego poziomu lęku i niepewności w społeczeństwie, łatwo dostępne i bliskie mieszkańcom działania kulturalne powinny być odgórnie wspierane.

Opóźnienie wdrażania Programu Wydarzeń Kluczowych w formule osobnego konkursu oraz ograniczenie funduszy o około 45% (600 tys. PLN wobec planowanych 1,1 mln PLN rocznie) stawia natomiast w wątpliwość zasadność jego realizacji, przynajmniej wobec założeń i celów zawartych pierwotnie w PPK. Być może – zakładając niemożliwość powrotu do pierwotnie zakładanego poziomu finansowania – zasadne byłoby zmniejszenie liczby wydarzeń, które w przyszłości korzystałyby ze wsparcia w ramach Programu Wydarzeń Kluczowych. Należy bowiem zaznaczyć, że zgodnie z duchem PPK, fundusze te powinny dawać

wytypowanym wydarzeniom możliwość komfortowego rozwoju i strategicznego planowania.

Warto w tym miejscu zwrócić także uwagę na niewykorzystanie puli środków konkursowych przeznaczonych na projekty osiedlowe w latach 2020-2021. Z jednej strony – jak pokazują dostępne dokumenty – wynikało to z niewystarczającej liczby spełniających kryteria wniosków. W tym kontekście, jako pozytywną należy uznać praktykę przenoszenia niewykorzystanych środków na inne konkursy dla organizacji pozarządowych (np. Działania kulturalne – drugie półrocze w 2021 r.). Być może jednak samorząd powinien podjąć aktywniejsze działania zachęcające organizacje pozarządowe do organizacji wydarzeń osiedlowych. Uznając, że niewystarczająca liczba wniosków wiąże się z wyjątkową sytuacją związaną z pandemią, należy jednocześnie zwrócić uwagę, iż częściowo może się to również wiązać z kwestią spójnej komunikacji, poruszoną poniżej.

Wskaźnik: Przygotowanie i realizacja kampanii informacyjnej dla NGO dotyczących zmian w strukturze konkursów dla NGO. Kampania informacyjna powinna zostać zrealizowana w ostatnim kwartale 2018 r. Informacje o zmianach powinny dotrzeć do wszystkich organizacji ubiegających się o dofinansowanie ze środków publicznych w latach 2016 – 2018.

Wskaźnik został osiągnięty częściowo

Uzasadnienie: Autor raportu ewaluacyjnego PPK z marca 2020 r. zwracał uwagę, że samorząd przeprowadzał działania informacyjne, w tym o nowej strukturze konkursów dla organizacji pozarządowych, w sposób poprawny i konsekwentny, trudno jednak uznać jego działania za kampanię informacyjną.

Abstrahując od próby zdefiniowania, jakie warunki powinny zostać spełnione, aby mówić o kampanii informacyjnej, należy podkreślić, że kwestie związane z komunikacją stają się tym ważniejsze, im bardziej niepewna jest rzeczywistość wokół nas. Cięcia finansowe działań założonych w PPK, pogłębiane następnie przez ograniczenia związane z czasem pandemii wymagały i wciąż wymagają nie tylko sprawnej komunikacji faktów – z czego samorząd z pewnością się wywiązuje – ale również szerszej narracji dotyczącej teraźniejszości i przyszłości PPK. Jasnego określenia priorytetów Programu w okresie pandemii, ale także oczekiwanej roli zróżnicowanych podmiotów sektora kultury, w tym organizacji pozarządowych, wobec misji PPK. Między innymi roli w kreowaniu działań kulturalnych, które będą – zgodnie z dewizą Programu – ważne i zauważalne (np. na osiedlach). Z drugiej strony należy pamiętać, że PPK powstał z intencją wzmacniania rozproszonych środowisk kultury, które powinny śmiało inicjować komunikację z samorządem, wyrażając swoje potrzeby, ograniczenia i możliwe kierunki rozwoju.

Zasadne wydaje się więc zintensyfikowanie przez samorząd działań informacyjnych i komunikacyjnych związanych z przyszłością Programu, przy jednoczesnym zachęcaniu innych interesariuszy do inicjowania kontaktów z samorządem.